

UZASADNIENIE

postanowienia z 8 kwietnia 2024 r.

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2024 r., sygn. akt V Kow 2515/23, Sąd Okręgowy w Krakowie na podstawie art. 77 § 1 k.k., art. 78 § 2 k.k., odmówił K. S. udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia z reszty kar:

- 3 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 26 maja 2009 r. sygn. akt XIV K 55/09/S za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.);

- 6 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt II K 17/18/K, za czyny z art. 279 § 1 k.k., art. 276 k.k., art. 275 § 1 k.k. art. 64 § 1 k.k.;

- 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 20 sierpnia 2019 r., sygn. akt II K 386/19, za czyny z art. 279 § 1 k.k. art. 64 § 2 k.k. art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w warunkach art. 91 § 1 k.k.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy podniósł, że skazany podczas odbywania kary zachowuje się przeciętnie i jego zachowanie nie jest na tyle wyróżniające, aby mógł zasłużyć na nagrodę w postaci warunkowego zwolnienia. Podkreślił, że początkowo karę odbywał w zakładzie karnym typu zamkniętego a od dnia 21.02.2021 r., został skierowany do odbywania kary w zakładzie karnym typu półotwartego, z którego został wycofany w dniu 23.06.2022 r. z uwagi na pozytywny wynik testu na obecność w jego organizmie środków odurzających. Sąd Okręgowy uwzględnił ponadto, że skazany był 91 razy nagradzany regulaminowo i otrzymał trzy ulgi, karany dyscyplinarnie był 7 razy, między innymi za utrzymywanie nielegalnych kontaktów, niewłaściwe wywiązywanie się z obowiązków w miejscu pracy, pozytywny wynik na obecność w jego organizmie środków odurzających oraz posiadanie przedmiotu niedozwolonego (pendraiva). Uwzględnił także, iż skazany karę odbywa w systemie programowanego oddziaływania, a w stosunku do popełnionych przestępstw jest krytyczny, ale nadal też nie korzystał z żadnych zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego (z przepustek) i jego zachowanie w warunkach zwiększonej samodyscypliny nie zostało jeszcze dotąd sprawdzone. Sąd Okręgowy odnotował także, iż skazany został ponownie zatrudniony w warunkach zakładu karnego w dniu 30.09.2022 r., ale z tego zatrudnienia w dniu 18.01.2023 r., został wycofany w związku z naruszeniem porządku w zakładzie karnym, a obecnie jest zatrudniony przy roznoszeniu produktów spożywczych.

Powyzsze okolicznosci uzasadniały zdaniem Sadu Okregowego negatywną prognozę kryminologiczno - społeczną. Zwłaszcza, że K. S. jest osobą wielokrotnie karaną.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył skazany, który wnosząc o jego zmianę i udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia zarzucił, że Sąd Okręgowy oparł się wyłącznie na kwestii wymierzonych mu kar dyscyplinarnych których otrzymał siedem w sytuacji, gdy blisko 100 razy był nagrodzony regulaminowo, ukończył liczne kursy, jest zatrudniony, a koniec kary jest nieodległy.

Sąd Apelacyjny stwierdził, co następuje.

Zażalenie skazanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Skarżący powinien przede wszystkim pamiętać, iż warunkowe przedterminowe zwolnienie, będąc jednym z środków związanych z poddaniem próbie, z natury rzeczy nie ma charakteru bezwzględnie. Warunkowy charakter tej instytucji polega na tym, że sąd penitencjarny może zwolnić skazanego z zakładu karnego wcześniej, aniżeli wynika to z obliczenia kary, i uczynić to pod pewnymi warunkami, które określi w postanowieniu o warunkowym zwolnieniu. (por. W. Sych w: Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, red. T. Przesławski, LEX/el. 2023, teza 1 do art. 160).

W powyższym kontekście, nie kwestionując okoliczności podniesionych przez skazanego w zażaleniu, mających świadczyć o pozytywnych zachowaniach skazanego w kontekście treści art. 77 § 1 k.k., a znajdujących potwierdzenie w opinii Dyrektora Zakładu Karnego w W., przypomnienia wymaga, iż z powołanego normatywu wynika, że rozpoznając wniosek o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia zachowanie skazanego należy ocenić przez pryzmat wszystkich ustawowych okoliczności i ustalając prognozę kryminologiczno - społeczną wskazać, które z nich sprzeciwiają się postawieniu pozytywnej prognozy, ewentualnie przemawiają za udzieleniem warunkowego przedterminowego zwolnienia. Dodatnia prognoza powinna być zatem rezultatem kumulatywnej oceny wszystkich kryteriów zawartych w normie art. 77 § 1 k.k. i na tej podstawie sąd winien dopiero zważyć, czy skazany zasługuje na dobrodziejstwo warunkowego przedterminowego zwolnienia (postanowienie SA w Krakowie z 26.08.2014., akt II AKzw 903/14, KZS 2014/10/44).

W tej sytuacji Sąd Okręgowy zasadnie ustalił negatywną prognozę kryminologiczno - społeczną odnośnie skazanego, która była wynikiem kumulatywnej oceny wszystkich kryteriów i okoliczności zawartych w art. 77 § 1 k.k. Powyższe wynika z analizy uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z 15 lutego 2024 r., w którym odwołał się do opinii Dyrektora Zakładu Karnego w W. odnośnie zachowania skazanego w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, dostrzegając czynniki rokujące pozytywnie, ale też miał na uwadze czynniki rokujące negatywnie, takie jak wielokrotna karalność, przeciętne zachowanie w zakładzie karnym, czy brak możliwości przebywania w jednostce penitencjarnej typu półotwartego (k. 28v), gdyż one także muszą podlegać ocenie w kontekście prognozowania, co do zachowania się skazanego na wolności W tym względzie trzeba także pamiętać, że przedstawiona przez Dyrektora Zakładu Karnego w W. „prognoza kryminologiczno – społeczna jest negatywna” (k.18v).

W konsekwencji Sąd Okręgowy rozpoznając wniosek o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia z uwzględnieniem zasady swobodnej oceny dowodów, ocenił go przez pryzmat wszystkich ustawowych przesłanek wynikających z treści art. 77 § 1 k.k. Odnosząc się dodatkowo do zażalenia w zakresie wskazywania na pozytywny proces resocjalizacyjny, że zasadniczo nie budząca zastrzeżeń postawa skazanego w izolacji, dla warunkowego przedterminowego zwolnienia jest tyleż niezbędna, co niewystarczająca. Brak bowiem problemów wychowawczych ze skazanym w trakcie odbywania kary nie wystarcza. Stan taki oznacza jedynie bierne podporządkowanie się skazanego wymaganiom odbywania kary, stan normalny, za który nie należy oczekiwać nagrody w formie skrócenia kary. Dla uzyskania jej potrzebne jest postępowanie powyżej tej normy, a to aktywność skazanego w dążeniu do wykazania gotowości do respektowania zasad współżycia społecznego (postanowienie SA w Krakowie z 19.02.2015. II AKzw 112/15, KZS 2015/3/58;).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że stanowisko wyeksponowane w zażaleniu jest niepełne, gdyż część okoliczności doniosłych z punktu widzenia ustalenia pozytywnej prognozy została przez skazanego niezasadnie pominięta. Przede wszystkim zażalenie pomija to, jaki obraz osobowości skazanego rysuje się przez pryzmat rodzaju jego zachowań (jakich przestępstw dopuścił się skazany), jakie zostały mu przypisane. Tymczasem z treści art. 77 § 1 k.k. należy wywodzić, iż to z okoliczności popełnionego przez skazanego przestępstwa należy wyprowadzać przekonanie o istnieniu pozytywnej prognozy. W przeciwieństwie do Sądu Okręgowego - skazany, wskazując na możliwość zastosowania art. 77 § 1 k.k. nie poddał w ogóle analizie tego, czy okoliczności dotyczące przypisanych skazanemu przestępstw zawierają jakieś elementy pozwalające pozytywnie określić aktualnie wniosek o pozytywnej prognozie wobec skazanego, czy też mogą rzutować pozytywnie na ocenę jego osobowości. Należy natomiast zauważyć, że popełnione przez K. S. przestępstwa skierowane były przeciwko najważniejszemu dobrom chronionym prawem, zaś sposób ich realizacji wskazuje na znaczną jego demoralizację i ukierunkowanie na naruszanie porządku prawnego w sposób bezwzględny i zorganizowany, a nie na fakt, że będzie przestrzegał w przyszłości porządku prawnego. Skazany musi także pamiętać, że warunkowe zwolnienie przed odbyciem całości orzeczonej kary ma charakter wyjątkowy. Może być stosowane tylko w uzasadnionych przypadkach, co wyklucza jej nadmierne bądź liberalne stosowanie. W konsekwencji zasadnie konstatuje Sąd Okręgowy, że skazany K. S. nie może skorzystać z dobrodziejstwa instytucji przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, gdyż prognoza kryminologiczno-społeczna jego przyszłego zachowania nie jest dodatnia, co uzasadnia stanowisko, że w warunkach wolnościowych skazany naruszy porządek prawny (zob. postanowienie SA w Krakowie z 28.10.2019., II AKzw 31/19, LEX 3007589).

Z uwagi na to, że skazany nie jest zatrudniony w jednostce penitencjarnej odpłatnie i nie posiada do swej dyspozycji dostatecznych środków, Sąd Apelacyjny uznał, iż uiszczenie przez niego kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym byłoby zbyt uciążliwe. Dlatego też, na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zwolnił go od ich zapłaty.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji niniejszego postanowienia.